

Utdrag ur

GULDRUPE KYRKA GOTLAND VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPLAN 2005

Ansvariga för vård- och underhållsplanen

Inför upprättandet av denna vård- och underhållsplan för Guldrupe kyrka har kyrkan och kyrkogården besiktigats av undertecknad.

Ansvariga för vård- och underhållsplanens olika delar anges här nedan.

(Namn inom parentes anger dock att i planen endast använts där angivet besiktningsprotokoll eller åtgärdsprogram, upprättat av resp. namngiven konsult.)

Kyrkobyggnad	Arkitekt Jan Utas
Elinstallationer och åskskydd	(Elingenjör Peter Ström)
Kyrkogårdsmur	Arkitekt Jan Utas
Kyrkogård	Arkitekt Jan Utas
Växtlighet på kyrkogården	Kyrkogårdsingenjör Johan Arvidsson
Kalkmålningar	Ej utsedd
Stenarbeten	Ej utsedd
Inventarier av trä	Ej utsedd
Inventarier av metall	Ej utsedd
Inventarier av sten	Ej utsedd
Textilier	(Textilkonsultfirma Lotine; ej besiktigat)
Kyrkklocka/-or	(Ing. Ingvar Rohr; ej besiktigat)
Övriga inventarier	Ej utsedd

Källförteckning

Otryckta källor

Handlingar i Riksantikvarieämbetets arkiv, ATA, Stockholm

Handlingar i Läns museet på Gotlands arkiv, Visby

Inventering av inventarierna i Guldrupe kyrka 2003, utförd av Birgitta Lerberg m.fl.

Inventering av Guldrupe kyrkogård, utförd 1996 av antikvarie Torsten Gislestam, Gotlands fornsal.

Program för utvändiga restaureringsarbeten av Guldrupe kyrka, upprättat 2002 av arkitekt Jan Utas, Visby.

Tryckta källor

Lagerlöf-Svahnström, Gotlands kyrkor, 1991.

B G Söderberg, Gotländska kalkmålningar 1200-1400. 1971.

I Ruhr, Gotlands kyrkklockor och ringningsseder, 1985.

Gunnar och Karin Svahnström, Måleri på Gotland 1530-1830. 1989.

Inventarium över svenska orglar 1989:II, Linköpings och Visby stift, red. Tore Johansson, 1990.

Hans Nilssøn Strelow, Cronica Guthilandorum, 1633.

Sveriges Kyrkor, Gotland bd IV:3, 1952.

Händelselista

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
o. 1050	Stavkyrka? (två ornerade ekplankor bevarade, nu i Gotlands fornsal).	SvK
s. 1100-tal	Kärnkirkans långhus samt dess romanska absidkor, numera försvunnet, byggdes. (SvK anger långhusets byggnadstid till "omkr. 1210" och korets till "omkr. 1150"). Kärnkirkans korportal återanvänd i den nuvarande kyrkan som sakristiportal. Dopfunten av "Byzantios" (SvK anger "mitten av 1100-talet").	GK, SvK GK GK, SvK
ca 1200-50	Tornet byggdes. Tornhuvens stomme med passmärken i form av runor är sannolikt till stor del bevarad sedan byggnadstiden (SvK anger "omkring 1210"). Kvadermålning i tornbågen, troligen av "Halvard".	GK, SvK GKM
s. 1200-tal	Det romanska absidkoret revs och det nuvarande koret och sakristian byggdes (SvK anger "omkr. 1250"). Sakramentsskåp.	GK, SvK SvK
1280	Byggnadsår enligt Taxuslistan. Koret välvdes.	SvK
s. 1200-tal	S:t Olofsskulptur.	GK, SvK
1743	Altartavla av trä(?), målad av Trotte Furstedt. En predikstol (ej den nuvarande) och en skriftstol målades.	GK, SvK SvK
1763	En nummertavla köptes från Buttle kyrka.	SvK
1773	Kyrkdörrarna förfärdigades av Thomas Suderbys i Vänge.	SvK
1776	Den nuvarande predikstolen (s. 1600-tal) inköptes från Vänge kyrka.	GK
o. 1780	Predikstolen och draperimålningen på Ö korväggen målades av Carl Anders Nor(d)berg (SvK anger året för målningarna till 1779 och kallar målaren Nohrborg)). 16 bänkar och korbänkar målades av "Nohrborg".	GKS, SvK SvK
1792	En murad liklucka fanns i kyrkogårdsmuren.	SvK
1793	Predikstolens ljudtak.	SvK
1700-talet	Bänkinredningen (SvK anger anskaffningsår 1761, 1763 och 1798).	GK, SvK
1818	Kyrkklocka gjuten av Gerhard Horner, Stockholm.	SvK
1865	De stora fönstren i långhusets S vägg togs upp och det S korfönstret vidgades nedåt efter förslag av J. E. Hawerman. Väggarna vattrivna.	GK, SvK ATA
1875	Altarprydnad (lamm med kors). Brädgolvet i långhuset restaurerades. Fasadputsen avlägsnades. Läktare.	SvK EH

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1876	Kyrkan hade spåntak.	Brst
1883	Orgel, byggd av O(lof) N(iklas) Lindqvist, Visby (SvK anger att orgeln inköptes 1875 från kyrkoherde Stengård i Fårö).	ISO, SvK
1800-tal	Kyrkogårdsmuren. Predikstolen och ljudtaket målades mörkbrun. Bänkinredningen gulmålades.	SvK
	Faltak på kor och långhus 1864 (teckning av P. A. Säve) och 1872 (teckning av J. Åberg).	ATA
1902	Orgeln såldes (numera återskönt – 1973 – och deponerad i Visby Domkyrka).	GA 94
o. 1919	Kor-, långhus- och sakristitaken kläddes med spån (tidigare faltak).OBS! Uppgiften är antingen felaktig eller avser en omläggning av ett äldre spåntak (se 1876 ovan!).	SvK GF
o. 1920	Sockenmagasinet i kyrkogårdens NV hörn fanns ännu kvar vid denna tid.	SvK
1924	Uppvärmning efter förslag av arkitekt Anders Roland, Stockholm: Kamin i långhusets NÖ hörn med skorsten på Ö korgavelröstet. Dörrparti av trä uppsatt i tornbågen. Innertaket i långhuset värmeisolerat och målat. Ny kyrkklocka, gjuten av K. G. Bergholtz & Co, Stockholm, ersatte den gamla klockan.	ATA SvK ATA ATA GKR, SvK
1920-tal	Grindarna i kyrkogårdsmuren.	SvK
1949	Nya kolonetter i ljudgluggarna.	ATA
1951	Restaureringsförslag av arkitekt Ragnar Jonsson, ej utfört.	GF
1955	Spåntaket lades om med impregnerade spån.	ATA

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1964-65	Restaurering efter förslag av arkitekt Olle Karth, Visby. Byggnadsfirma Bröderna Petterson, Rone. Konservator Erik Olsson, Sanda.	GK GF GF
	– Ny brädklädsel på tornhuven.	GA 85
	– Fogning av fasaderna.	Gotl 65
	– Nya kolonnetter i portalerna.	EH
	– Glasad spegeldörr i tornportalen byttes ut mot nytt isolerat portblad med tråkarm i tornportalen.	ATA, GF
	– Ny yttertrappa utanför V portalen.	GF
	– Långhustaket höjt och nylagt, påmurning med lättbetong.	EO
	– Nya kalkstensgolv i kor, sakristia, långhus och torn, nya trägolv i bänkkvarteren.	GF
	– Altarprydnaden avlägsnades.	GK
	– Predikstolen försågs med nytt underrede och ny trappa samt flyttades till långhusets NV hörn.	GF
	– Framtagning av kvadermålning på triumfbågen..	EO
	– Altarbordets, predikstolens och dopfontens övermålningar avlägsnades.	EO
	– Dopfonten flyttades från korets S del till tornrummet.	ATA, GF
	– Bänkinredningen målades.	GK
	– Bänkinredningen ombyggd. Nytt altarskrank.	EO
	– Korbänkarna togs bort	GA 85
	– Nytt vattenburet värmesystem med oljeeldad panna i en särskild, ny pannrumsbyggnad i kyrkogårdens NV hörn.	EH, GF
	– Förstärkning av tornbågen.	EO
	– Elektrisk belysning.	GF
1969	Ny orgel, tillverkad av Andreas Thulesius, Klintehamn. Orgeln placerad i långhusets NV hörn.	ISO GF
1988	Åskledare.	GF
1992	Orgeln restaurerad av Tomas Svenske. Nytt textilskåp i sakristian.	GF
1995	N kyrkogårdsmuren restaurerad	GF
2002	El-ringning.	GF

Förkortningar:

ATA	Riksantikvarieämbetets arkiv, Stockholm.
Brst	Brandstodsverderings Instrument för Guldrupe Socken af Godtlands Norra Härad's Brandstodsförening för år 1877.
EH	Erik Hoff, besiktningsprotokoll 1967-09-25 i GF.
EO	Erik Olsson, Konserveringsrapport 1965-06-05 i GF.
GA 85	Gotlands Allehanda 1985-08-12.
GA 94	Gotlands Allehanda 1994-05-24.
GF	Gotlands fornsals arkiv.

GK	Lagerlöf-Svahnström, Gotlands kyrkor, 1991.
GKM	B G Söderberg, Gotländska kalkmålningar 1200-1400. 1971.
GKR	I Ruhr, Gotlands kyrkklockor och ringnings seder, 1985.
GKS	Gunnar och Karin Svahnström, Måleri på Gotland 1530-1830. 1989.
Gotl 65	Gotlänningen 1965-07-01.
HK	Bengt Stolt, Akebäck kyrka, 1991.
ISO	Inventarium över svenska orglar 1989:II, Linköpings och Visby stift, red. Tore Johansson, 1990.
Inskr.	Inskrift i kyrkan.
o.	omkring
s.	sent
Strelow	Hans Nilssøn Strelow, Cronica Guthilandorum, 1633.
SvK	Sveriges Kyrkor, bd IV:3, 1952.
t.	tidigt